

Manisa Mebusu Yaşar ve Kâni Beylerin, üzümeleri kurutmakta ziraatte hastalık ve haşerata karşı kullanılan kimyevî maddelerin gümrük ve istihlâk resimlerinden muafiyetine dair 2/138 numaralı kanun teklifi ve İktisat, Maliye ve Bütçe Encümenleri mazbataları

14 - 11 - 1930

Yüksek Reisliğe

Üzüm kurutma ile hastalık ve haşerata karşı kullanılan bir takım kimyevî maddelerin gümrük ve istihlâk resimlerinden muafiyetine dair teklifi kanunî leffen takdim kılınmıştır. İcabının ifasına müsaade buyrulmasını rica ederim Efendim Hazretleri.

Manisa
Kemal Kâni

Manisa Mebusu
Yaşar

Üzüm kurutma ile haşarat ve hastalıklara karşı kullanılan potasa, göztaşı ve kükürt gibi maddelerin gümrük ve istihlâk resimlerinden muafiyeti hakkında teklifi kanunî ve esbabı mucibesi

Tütünden sonra memleketimize en çok para getiren ihracat mahsulümüzden olan çekirdeksiz kuru üzümün hele son senelerde aynı mahsulü çıkaran memleketlerle daha şiddetli rekabet sahasına geçmesi bağıcılığımızın istikbali için bir takım esaslı tetbirler almayı icap ettirmektedir.

Bunlar arasında en kuvvetlisi istihsal masrafını azaltmaktır. Bu günün bağıcılığında istihsal masrafı yalnız arazinin işlenmesi ve hasılatın toplanıp kurutulmasından ibaret değildir. Bağlara musallat olan bir takım haşereler ve hele Koşilis, Ödemis namlarındaki üzüm güveleri, külleme ile mildiyo hastalıkları gibi hastalıklarla bağıcının uğraşması ve bunlar için çok yüksek ilaç paraları vermek mecburiyetinde kalması istihsal masrafının ehemmiyetli bir surette kabarmasına sebep olmaktadır.

Her bağıcının külleme ve mildiyo hastalıkları için kükürt, köztaşı ve üzüm kurutmak için de karboniyeti potas (potasa) kullanması lâzımdır.

Bunların şimdiki fiatları eskisine göre iki kattır ve hatta bunu da geçmektedir. Bu ilaçların atılmasında kullanılan tulumaların tedarik bedelleriyle atılma masrafları istihsal masrafını yükselten başlıca sebeplerdir. Bunların ağırlığıdır ki bazı bağıcıları kullanmamaya kadar götürmekte ve bu yüzden memleket serveti de zedelenmektedir. Geçirdiğimiz senenin vaziyeti gözümüzün önündedir. Bir kısım bağıcılarının göz taşı ve kükürdü hakkile kullanmamaları veya vaktinde tedarik edememeleri üzüm rekoltesinin düşmesine sebep olmuştur. Hastalık ve haşerelerin önünü almak hususunda bir takım ilaçların hükümetçe parasız olarak çiftçilerimize verildiği düşünülürse bağıcılarımızın kullandıkları bu ilaçların doğrudan gümrük ve istihlâk resimlerinden muaf tutulmaları lüzumu kendiliğinden anlaşılır. Bir takım şekillerden geçtikten ve bağıcılar tarafından beyanname ve mazbatalar yapıldıktan ve bir çok makamları dolaşıktan sonra bu ilaçların gümrük ve istihlâk resimleri İktisat Vekâletindeki tahsisattan verilmektedir, fakat parayı ahncaya kadar mazbataları geçirdiği meraşım o derece uzundur ki bir çok

bağcılarını bu muafiyetten istifadesine imkân bırakmamaktadır. Potasa namile tamlan karboniyeti potasın münhasıran üzüm kurutmada istimali olmakla beraber bunun saf olmyan kısmı kimyevî gübrelerden bulunduğundan muafiyete dahildir.

İmalâtı harbiyede kullanılan kükürdün ise ilâç ve dezenfekte hususlarından başka yeri yoktur. Göztaşı da esasen sanayide muaf mevaddı iptidai sırasına girdiği gibi bu uğurda sarfedilen kısmı da çok mahduttur. Bu sebepten bunların kayıt ve şartta muallak olmamak suretile muafiyete tabi tutulmaları memleket iktisadiyatı noktai nazarından çok faideli olacağından aşağıdaki teklifi kanununin kabulünü rica ederiz.

Manisa
Yaşar

Manisa
Kâni

İktisat Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
İktisat Encümeni
Karar № 4
Esas № 2/138

10-XII-1930

Yüksek Reisliğe

Üzüm kurutulması ve hastalık ve haşaratla mücadele için kullanılan kimyevî maddelerin gümrük ve istihlâk resimlerinden muaf tutulmalarına dair olupta Manisa Mebusu Yaşar Bey ve refikleri tarafından takdim olunan ve encümenimize havale buyrulan teklifi kanunî tetkik ve müzakere edildi.

Üzümlerimizin kurutulması ve nebatat hastalıklarının mücadelesi için icap eden ilâcların münhasıran bu işlerde kullanılmak şartile gömrük ve diğer alınmakta olan resimlerden muafiyetini 22 şubat 1926 tarihli kanun temin etmekte idi. Yalnız bu kanunda bahşedilen muafiyet mutlak bir tarzda olmayup yukarıda arz olunduğu veçhile yalnız ziraat işlerinde kullanılmak kaydına bağlı bulunduğundan bunun tahakkuku için de bir takım kayıt ve şartların yapılmış olmasını istilzam ettiriyordu ki o da aşağıda yazılı olanlardır.

Bir bağcı veya bağcıvan veya çiftçi kendi bağ veya bağesinde veya tarlasındaki hastalıklara karşı kullanacağı kükürt veza göztaşını veyahutta üzümünü bandıracağı potasasını resimsiz olarak alabilmesi için evveleminde senevî ihtiyacatını müşir bir beyanname hazırlar. bu beyanname ziraat odasınınca tasdik edildikten sonra mahallî mevaddı müşteile komisyonuna verilir. Komisyon bu ihtiyacatı muvafık gördüğü takdirde sarfolunacak ilâç veya kimyevî maddelerin resimlerini muhtevi kuruşlu bir mazbatanın tanzimini kararlaştırır. İki nusha olarak yazılan bu mazbatanın birisi 1527 numaralı ve 10 hâziran 1929 tarihli kanuna tevfiikan İktisat vekâletine gönderilir.

Vekâleti Müşarüleyhaca bu mazbata tetkik edilipte tasdik olunursa ikinci nushanın beyanname sahibine verilmesi emir ve tebliğ edilir. Mazbatayı bu muamelelerden sonra eline geçirebilen çiftçi her hangi bir tüccara giderek alacağı malın asıl değeri için parayı ve resimleri için de elindeki mazbatayı verir. Tüccar da bu malları gümrükten geçireceği zaman peşinen gömrük resmini vermeğe mecburdur. Malını sattıkça ve eline kuruşlu mazbatalar topladıkça mahallî malsandığına giderek mazbataların muhteviyatı olan miktarları tüccar geri alır. Şu izahata nazaran meselenin esasında uzun sürebilen muameleler ve alâkadaramı yoran ve binaenaleyh vazgeçiren kayıt ve şartlar vardır. Bu kayıt ve şartlar sanayide kullanıldıklarından dolayı esasen muaf olan ve kısmen de ziraatten başka bir yerde istimali mutat bulunmyan mevada münhasır olduğundan encümenimizce de fuzulî addedilerek Manisa Meb'usu Yaşar Beyle iki refikinin teklifi kanunileri esas itibarile muvafık görülmüştür.

Yalnız gerek ziraat ve gerek müdafaai memleket noktai nazarından ehemmiyeti derkâr olan ve Umumî harptede lüzum derecesi pek barız bulunan kükürt istihsal ve tasfiyesi sanayiinin

bir an evvel memleketimizde de terakki ve inkişafın temini ve dünyanın en zengin bakırına malik olan memleketimizde göztaşı dahi yapılmasının teşviki için teklifi kanuniye bir madde konulmasının memleketin iktisadiyatı noktai nazarından lüzumlu olduğuna da karar verilmiş ve alâti ziraiyenin mutlak bir surette gümrük resminden muafiyetine dair ahkâm mevcut olduğundan teklifi kanuniden « alet » kelimesinin de çıkarılması münasip görülmüştür.

Havalesi mucibince Maliye Encümenine tevdi kılınmak üzere Yüksek Reisliğe takdim kılındı.

İk. En. Reisi	M. M.	Kâtip	Âza	Âza	Âza	Âza	
İzmir	Mardin	Afyon	Karahisar	Trabzon	Manisa	Konya	Mardin
M. Rahmi	Ali Rıza			Danış	M. Kâni	Hamdi	Nuri
Âza	Âza	Âza	Âza				
Manisa	Ş. Karahisar	Yozgat	Adana				
Yaşar	İsmail	Tahsin	Kemal				

Maliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye Encümeni
Karar № 7
Esas № 2/138

25 -XII-1930

Yüksek Reisliğe

Üzüm kurutulmasında ve nebatata arız olan haşaratla hastalıklarda kullanılan kimyevi maddelerin ve alâti ziraiyenin gümrük ve istihlâk resimlerinden muaf tutulmasına dair Manisa Mebusu Yaşar B. ile refikleri tarafından takdim edilip encümenimize havale buyrulan teklifi kanunî ile İktisat Encümeninin bu baptaki mazbatasını Maliye ve İktisat Vekâletlerinden davet edilen memurlar hazır oldukları halde mütalea ve tetkik ve icabî müzakere olundu.

İktisat Encümeninin mazbatasında serdedilen mütalea encümenimizin de noktai nazarına tevafuk ettiği cihetle bu mütaleaya aynen iştirak edilmiştir. Şukadar ki:

İktisat Encümenince, teklifi kanuniden «aletlerle» kelimesi çıkarılmış olduğu halde, serlavhaya bırakılmış olduğundan serlavhayı metnine tevfiik etmek üzere encümenimiz bu kelimeyi oradan da çıkarmıştır.

Kükürt istihsal ve tasfiyesi sanayiinin bir an evvel memleketimizde inkişafını temin etmek üzere mezkûr Encümenin lâyihai kanuniyeye ilâve ettiği ikinci madde yalnız İktisat Vekâletini değil aynı zamanda Maliye Vekâletini de alâkadâr etmektedir. Binaenaleyh mezkûr madde «İktisat Vekâletince» tabirinin yerine «Hükûmetçe» yazılmasını encümenimiz daha muvafık görmüştür.

Bu suretle yeniden yazılan lâyihai kanuniye evrakı mezkûre ile birlikte Bütçe Encümenine tevdi kılınmak üzere Yüksek Reisliğe arz olunur.

Maliye En. Rs.	M. M.	Kâtip	Âza	Âza
Samsun	Beyazıt	İstanbul	Kayseri	Ankara
Ali Rana	İhsan	M. Ziya	A. Hilmi	Sami

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

№ 51 M.

Esas № 2/138

8-II-1931

Yüksek Reisliğe

Üzüm kurutma ile hastalık ve haşarata karşı kullanılan bir takım kimyevî maddelerin gümrük ve istihsâl resimlerinden affine dair olup İktisat ve Maliye Encümenlerince tetkik edildikten sonra encümenimize tevdi kılınan Manisa Mebusu Yaşar Beyin kanunî teklifi Maliye ve İktisat Vekilleri Beylerin huzurlarile tetkik olundu.

Gerek esbabı mucibelerin mütaleasından ve gerekse alâkadarlardan alınan izahattan anlaşıldığına göre üzüm mahsulümüzün maliyetini ucuzlatarak ticaret aleminde sürümünü temin etmek üzere istihsâl masrafları arasında mühim bir mevki tutan ve bağların hastalıklardan kurtarılması için zarurî olan kükürt, potas ve göztaş gibi maddelerin resimden muafiyeti kabul olunmuştur. Bununla beraber kanun mucibince takip edilmesi lâzımgelen şartlar ve muafiyet için icap eden mazbata istihsali ve sair merasim bir çok müşkülâtı intaç ettikten başka muafiyetten beklenen menfaatları tüccarlar hesabına geçirmekten başka bir işe yaramamaktadır.

Bu sebeple potas, kükürt ve göztaşın mutlak muafiyeti hususundaki İktisat ve Maliye Encümenlerinin fikirlerine encümenimizce de iştirâk edilmiştir. Ancak bu maddelerin « üzüm kurutulmasında kullanılan » ve « ziraatte hastalık ve haşarata istimal edilen » kayıtları dahilinde muafiyeti yine bir çok tetkikler ve merasimi icap ettireceği ve bunun neticesi aranılan maksat hasıl olamayacağı mütaleasile birinci maddeden bu kayıtlar kaldırılmıştır.

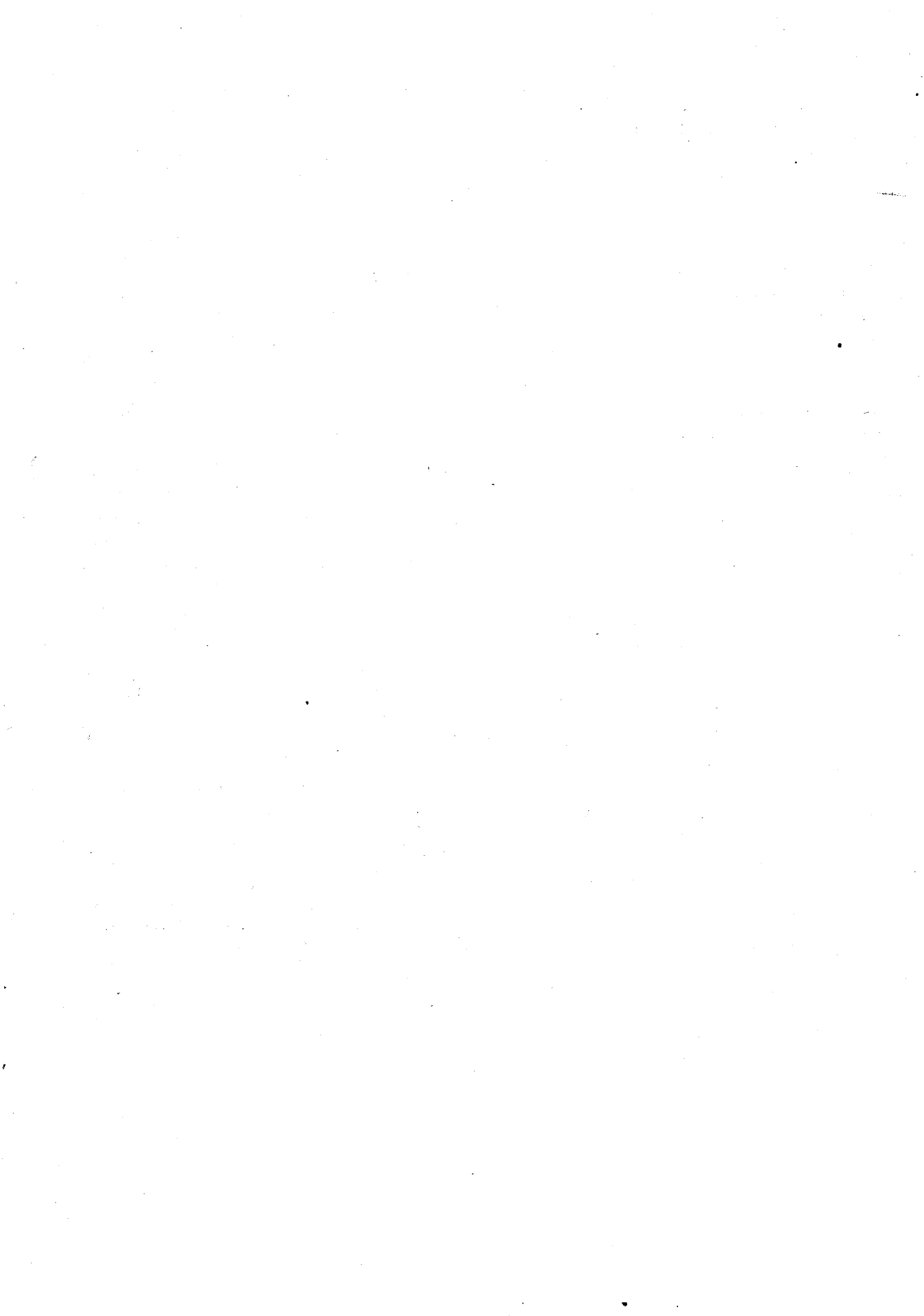
Bundan başka ziraatte kullanılan ilâç ve kimyevî maddelerin resimden muafiyeti hususunun Maliye ve İktisat Vekâletlerince birlikte tespit olunacak cetvele terketmek meseleyi millî ve umumî iktisat noktasından Büyük Meclisin tetkikatından uzaklaştırmak gibi bir mahzuru davet etmektedir.

Diğer cihetten bu suretle hazırlanacak cetveldeki maddeler hakkında yine kayıt ve merasim aranacağı ve bunun neticesi yukarıda zikredilen mahzurlar hasıl olacağı düşünölmüş ve cetvelin kanuna raptı ile bu cetvele dahil maddelerin mutlak muafiyetten istifadesi cihati tercih olunmuştur. Buna mukabil muafiyete dahil olması lâzım gelen yeni maddelerin sene içerisinde tesbit olunarak Büyük Meclise arzı mümkündür.

Üçüncü maddede zikredilen 1710 numaralı kanunda bu kanuna muhalif hükümlere tesadüf edilemediğinden metinden bu kısım çıkarılmıştır.

Umumî Heyetin tasvibine arz olunur.

Reis	Reis Vekili	M. M.	Kâtip	Âza	Âza
İstanbul Mebusu	Burdur	Gaziantep	Giresun	Aydın	Erzurum
<i>Fuat</i>	<i>Vahit</i>	<i>Remzi</i>	<i>Kâzım</i>	<i>Mühendis Mitat</i>	<i>Aziz</i>
Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
İsparta	Kütahya	Sivas	Tokat	Diyarbakir	Elaziz
<i>Mükerrem</i>	<i>Niyazi Asım</i>	<i>Rasim</i>	<i>A. Şevki</i>	<i>Rüştü</i>	<i>H. Tahsin</i>

MANİSA MEBUSU YAŞAR VE KÂNİ
BEYLERİN TEKLİFİ

MADDE 1 — Üzüm kurutmada kullanılan karboniyeti potas (potasa) ziraatta hastalık ve haşarata karşı tatbik edilen göztaşı ve kükürt ve bunların müstahzaratı ile isimleri İktisat ve Maliye Vekâletlerince birlikte tayin ve lüzumunda tebdil edilecek kimyevî ve müstahzer maddeler ve aletleri mutlak surette gümrük ve istihlâk resimlerinden muafıdır.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun ahkâmını icraya Maliye ve İktisat Vekilleri memurdur.

İKTİSAT ENCÜMENİNİN TADİLİ

Nebatat hastalıklarına karşı kullanılan ilâç ve aletlerle üzüm kurutmasına mahsus potasanın gümrük resminden muafiyeti hakkında kanun lâiyhası

BİRİNCİ MADDE — Üzüm kurutmasında kullanılan (Karboniyeti potas) ve ziraatte hastalık ve haşarata karşı istimal edilen göztaşı ve kükürtle isimleri İktisat ve Maliye Vekâletlerince birlikte tesbit ve lüzumunda tebdil edilecek olan ve ziraatte kullanılan ilâç ve kimyevî maddeler gümrük resminden muafırlar.

İKİNCİ MADDE — Memleketimizde ziraat ihtiyacı tatmin edecek musaffa kükürt ve göztaşının istihsaline başlandığı zaman gümrük resmi muafiyetinin kaldırılması için İktisat Vekâleti tarafından Meclise bir kanun lâiyhası getirilir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — 22 şubat 1926 tarih ve 752 numaralı ziraat makinelerinde ve ziraatte istimal olunan mevaddı müştâile ve muharrike ile müstahzaratı kimyeviyenin rüsumu hakkındaki kanunla buna müzeyyel olan 10 haziran 1929 tarihli ve 1527 numaralı kanunla 16 haziran 1930 tarih ve 1710 numaralı kanunun bu kanuna muhalif olan hü-kaldırılmıştır.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Bu kanun neşri kümleri tarihinden muteberdir.

BEŞİNCİ MADDE — Bu kanunun ahkâmını icraya Maliye ve İktisat Vekilleri memurdur.

MALİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Nebatat hastalıklarına karşı kullanılan ilâçlarla üzüm kurutulmasına mahsus potasanın gümrük resminden muafiyeti hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1 — Üzüm kurutulmasında kullanılan potasa (karboniyeti potas), ziraatte hastalık ve haşerata karşı istimal edilen göztaş ve kükürt ile isimleri İktisat ve Maliye Vekâletlerince birlikte tesbit ve lüzumunda tebdil edilecek olan ve ziraatte kullanılan ilâç ve kimyevî maddeler, gümrük resminden muafırlar.

MAADDE 2 — Memleketimizde ziraî ihtiyacı tatmin edecek musaffa kükürt ve göztaşının istihsaline başlamıldığı zaman gümrük resmi muafiyetinin kaldırılması için İktisat Vekâleti tarafından Meclise bir kanun lâiyhası getirilir.

MADDE 3 — 22 şubat 1926 tarih ve 752 numaralı ziraat makinelerinde ve ziraatte istimal olunan mevadî müştâile ve muharrike ile müstahzaratı kimyeviyenin rûsumu hakkındaki kanuna müzeyyel olan 10 haziran 1929 tarih ve 1527 numaralı ve 16 haziran 1930 tarih ve 1710 numaralı kanunların bu kanuna muhalif olan hükümleri kaldırılmıştır.

MADDE 4 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun ahkâmını icraya Maliye ve İktisat Vekilleri memurdur.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Zirvatta kullanılan bazı maddelerin gümrük resminden muafiyeti hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1 — potas (karboniyeti potas) kükürt ve göztaş ile bu kanuna merbut cetvelde gösterilen maddeler mutlak surette gümrük resminden muafırlar.

MADDE 2 — Memleketimizde, ziraî ihtiyacı tatmin edecek musaffa kükürt ve göztaşının istihsaline başlandığı zaman gümrük muafiyetinin kaldırılması için hükümetçe bir kanun lâiyhası getirilir.

MADDE 3 — 22 şubat 1926 tarih ve 752 numaralı ziraat makinelerinde ve ziraatte istimal olunan mevadî müştâile ve muharrike ile müstahzaratı kimyeviyenin rûsumu hakkındaki kanun ile bu kanunun bazı maddelerinin tadiline ve mezkûr kanuna bazı maddeler tezyiline dair olan 1527 numaralı kanunun işbu kanuna muhalif hükümleri kaldırılmıştır.

MADDE 4 — Bu kanun neşri tarihiden muteberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve İktisat Vekilleri memurdur.

Gümrük resminden muaf olarak geçirilecek
maddelere ait cetvel

Sıklon B.

Uranya

Arsenikiyeti sodyom

Hamızı arseniki

Haşarata karşı bağlarda müstamel macunlar

Arsenikiyeti kils

Gayri saf kiyanosupotasyum

Üspülün univesal

Seketan

Germizan

Abavit B.

Tillantın

Gayri saf kibritiyeti istiriknik

Fare itlafında kullanılan fişekler ve mümasil
mevat

Zabulon

Sülfat de nikotin

Pridin

Ratan

Silizya (arsenik mürekkebatı)

Semesan

Oranosan

Tutan

Agfa

Meritol

Küpfers meritol

Vitrioline sehlosing

Porzol

Sulfarol

Arzola

Gelyo

Gelyo pasta

Olivastan

Fleor natrium